

УДК 378.147:811.111

І. І. Костікова, Г. І. Безбавна

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

© Костікова І. І., 2018

<http://orcid.org/0000-0001-5894-4846>

© Безбавна Г. І., 2018

<http://orcid.org/0000-0002-6452-6197>

<http://doi.org/10.5281/zenodo.1226869>

У статті розкрито засади використання Інтернет-ресурсів на заняттях з англійської мови. У роботі представлено комплекс методів теоретичного дослідження: порівняльний аналіз методичних джерел з метою визначення останніх аутентичних розвідок з проблеми дослідження; аналіз ресурсів мережі Інтернет щодо інтеграції у процес навчання англійської мови різноманітних сайтів навчального призначення; систематизація власного досвіду використання Інтернет-ресурсів на заняттях з англійської мови зі студентами. Основні результати роботи полягають у визначенні провідних засобів Інтернет-ресурсів з англійської мови, установленні основних напрямів використання Інтернет-ресурсів для формування англомовних компетенцій, використання Інтернет-ресурсів для формування компетенцій з англійського читання та письма. Результатом проведеного дослідження є висновок про те, що використання мережі Інтернет з різноманітним інформаційним ресурсом, засобів комунікації сприяє формуванню у студентів компетенцій з мови й мовлення (читання й письма), в цілому позитивно впливає на ефективність навчання англійської мови, разом із розвитком мотивації й інтересу самих студентів.

Ключові слова: використання, ефективність, навчання, Інтернет-ресурси, англійська мова, читання, писемне мовлення, викладач, студент.

Костікова И. И., Безбавная Г. И. Применение Интернет-ресурсов на занятиях по иностранному языку

В статье раскрыты основы использования Интернет-ресурсов на занятиях по английскому языку. В работе представлен комплекс методов теоретического исследования: сравнительный анализ методических источников с целью определения аутентичной библиографии по проблеме исследования; анализ ресурсов сети Интернет по интеграции в процесс обучения английскому языку разнообразных сайтов учебного назначения; систематизация собственного опыта использования Интернет-ресурсов на занятиях по английскому языку со студентами. Основные результаты работы заключаются в определении основных средств Интернет-ресурсов по английскому языку, направлений использования Интернет-ресурсов для формирования англоязычных компетенций, характеристике использования

Интернет-ресурсов для формирования компетенций по английскому чтению и письму. Результатом проведенного исследования является вывод о том, что использование сети Интернет с многообразием информации и ресурсов, средств коммуникации способствует формированию у студентов компетенций (по чтению и письму), в целом положительно влияет на эффективность обучения английскому языку, развивает мотивацию и интерес самих студентов.

Ключевые слова: *использование, эффективность, обучение, Интернет-ресурсы, английский язык, чтение, письмо, преподаватель, студент.*

Kostikova I., Beznavna H. Use of Internet recourses at foreign language lessons

In the article the underpinnings of using Internet recourses at English lessons are shown. The complex of theoretical methods was drawn in the research: comparative analysis of methodical sources with the purpose of determination the authentic bibliography of the research problem; analysis of Internet sources as for integration different sites into the process of English study; systematization of own experience of using Internet recourses at English lessons with students.

As we know traditionally language learners use Internet recourses simply as a reference source. But modern possibilities allow an English teacher to use Internet recourses for development different competences at English lessons and during extracurricular activities. Besides many Internet recourses have their tools for individual English learning.

The basic results of the article are determination the main Internet recourses at English lessons, the ways of using Internet recourses for English competence formation, advantages of using Internet recourses for forming reading and writing competences. The article shows the peculiarities of using Internet resources with students at English lessons. The sites, their content, texts, tasks, exercises to study English are analyzed for development reading and writing competences at English lessons.

Also we recommend some kinds of tasks with Internet resources, because they make language learning easier and more efficient. We give some methodical recommendations to use Internet resources for forming pronunciation, vocabulary and grammar skills, and also for development reading and writing competences at English lessons.

So, the use of Internet with plenty of recourses, communication means, learning tools at English lessons is not just possible, it is essential in the English learning process, because they are useful for forming reading and writing competences. Internet resources give a teacher a great environment for classroom and extracurricular creativity as well as Internet recourses develop students' motivation and interest in the English learning process.

Key words: *use, efficiency, learning, Internet recourses, English, reading, writing, teacher, student.*

Постановка проблеми. В останні роки все частіше постає питання про застосування ресурсів Інтернет для вивчення іноземних мов. Інтернет-ресурси допомагають на заняттях з іноземної мови реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечити індивідуалізацію і диференціацію навчання, урахувати здібності студентів, їхній рівень навченості, схильності, інтересів тощо.

Можливості використання Інтернет-ресурсів величезні. Особливої уваги набуває використання Інтернет-ресурсів на заняттях з англійської мови. На заняттях англійської мови за допомогою ресурсів Інтернет можна вирішувати цілий ряд дидактичних завдань: формувати компетенції з усіх видів мовленнєвої діяльності – аудіювання, читання, письма, усного мовлення, формувати й поглиблювати, розвивати фонетичні, лексичні, граматичні компетенції, використовуючи матеріали глобальної мережі; формувати у студентів стійку мотивацію, інтерес до вивчення англійської мови. Крім того, така робота спрямована на вивчення можливостей Інтернет-ресурсів для розширення кругозору студентів, навичок налагоджувати і підтримувати ділові зв'язки і контакти з молоддю в англомовних країнах.

Студенти також мають брати участь у тестуванні, вікторинах, конкурсах, олімпіадах, що проводяться у мережі Інтернет, листуватися з молоддю з англомовних країн, брати участь у чатах, відеоконференціях тощо. Крім того, вони отримують можливість знайомитися з інформацією з проблеми, над якою працюють у даний момент у межах англомовної фахової діяльності, особливо у процесі спільної роботи українських студентів та англомовної молоді з однієї або декількох країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні провідні науковці з питань використання Інтернет-ресурсів [1–6] наголошують на необхідності їх впровадження для прискорення і полегшення вивчення англійської мови.

У останніх дослідженнях було висвітлено певний досвід використання Інтернет-ресурсів у процесі навчання різних аспектів англійської мови [7–9]. Однак *невирішеним* залишається аналіз використання Інтернет-ресурсів у процесі вивчення англійської мови.

Формулювання мети статті та завдань. Мета статті – визначити форми і методи застосування Інтернет-ресурсів у процесі вивчення англійської мови зі студентами. Для вирішення вказаної мети постали такі завдання: визначити засоби Інтернет-ресурсів, установити основні напрями використання Інтернет-

ресурсів для формування мовних компетенцій; схарактеризувати напрями використання Інтернет-ресурсів для формування компетенцій з читання та письма.

Виклад основного матеріалу статті. Як інформаційна система Інтернет пропонує своїм користувачам різноманіття інформації і ресурсів. Сучасне навчання англійської мови забезпечується засобами мережі Інтернет. Основні засоби Інтернет можуть включати різноманітні канали комунікації, наприклад, електронну пошту, скайп, вайбер тощо; відео конференції; створення власної домашньої сторінки (homepage) і розміщення її на Web-сервері; доступ до інформаційних ресурсів; довідкові каталоги; пошукові системи; розмова чи переписка в мережі (Chat); WWW – навігація мережею Інтернет; активні канали для підписки на веб-сайти тощо.

Існує безліч різноманітних інформаційних ресурсів у мережі та навчальних курсів, які можна використовувати при вивченні англійської мови. Так, виникає проблема відбору потрібного матеріалу. Перш ніж стисло схарактеризуємо окремі ресурси Інтернету, призначені для мовленнєвої діяльності, нагадаємо рекомендацію про доцільність створення на сайті свого вишу електронного каталогу корисних посилань. У цей же каталог можна помістити посилання й на інші навчальні й інформаційні матеріали, що знаходяться в бібліотеці або медіатеці свого вишу, якими студенти та викладачі можуть скористатися. Почнемо з ресурсів, які, з одного боку, можна використовувати з комунікативною метою на занятті, а з іншого – як посилання (із збереженням авторських прав) при створенні власних курсів навчання для мережі Інтернет.

Так, для формування чи удосконалення фонетичної компетенції радимо скористатися послугами Інтернету, сайт Яндекс, «Перекладач» <https://translate.yandex.ua>, який дозволяє почути, як звучить будь-яка фраза іноземною мовою. Розроблений синтезатор мови перетворює друкарський текст на звук. На сайті <https://translate.yandex.ua> можна вибрати одну з іноземних мов: англійську, німецьку, французьку, італійську, іспанську та ін., вписати у віконце фразу або слово. Якщо натиснути на кнопку «озвучити» написана фраза/слово будуть вимовлені. Фраза може бути узята з підручника, навчального посібника або з мережі. В цьому випадку фраза просто копіюється і вставляється у віконце.

Все вимовлене можна не тільки прослуховувати, але і записати на свій диск. Особливий інтерес представляє підбір звукових файлів до казок, байок,

оповідань англійських і американських авторів. Тут можна знайти посилання на різні сайти, що містять озвучені оповідання, казки (наприклад, оповідання Едгара По, «Ballad of Reading Gaol» by Oscar Wilde, «Frisco Kid's Story» by Jack London), Декларацію незалежності США, посилання на сайт безкоштовних аудіокниг, посилання на сайт з підбором інтерв'ю відомих осіб і ін.

Для формування або вдосконалення лексичної, граматичної компетенцій радимо звернутися на сайти (www.language.ru, www.english-language.ru, www.learnplus.com, <http://ischoolenglish.com>, <http://real-english.ru> і багато інших).

Для формування чи удосконалення компетенцій з читання та письма як видів мовленнєвої діяльності радимо скористатися відомими Інтернет-ресурсами.

Наприклад, для навчання читання в мережі існують спеціально підготовлені заняття (<http://www.english-to-go.com/index.cfm>), в яких фахівці інформаційного агентства «Ройтер» пропонують викладачам, в зручному для копіювання на свій диск форматі, систематичні заняття з цікавими текстами для читання, вправами проблемного характеру, завдання на закріплення нової лексики. Заняття розраховані на різні рівні навчання.

У бібліотеці Конгресу США також можна дістати доступ до потрібної вам літератури (www.loc.gov) (сайт бібліотеки Конгресу США). Однією з найважливіших особливостей є те, що студент може дістати не тільки доступ до сторінок, що цікавлять його, але і консультацію з різних питань. На сторінці «Kids and Family» можна знайти цікаву відбірку матеріалів з історії США, про знаменитих та знаних американців. Можна побачити відеозапис і послухати аутентичні пісні.

Всі відомі англійські газети і журнали мають свої web-сторінки в Інтернеті. Для того, щоб дізнатися, де і як можна знайти газети і журнали, що цікавлять студентів, слід звернутися до сторінки MEDIA LINKS (www.mediainfo.com/emedialinks). Серед газет англійською мовою можна знайти:

- The Washington Post (www.washingtonpost.com)
- The Washington Times (www.washingtontimes.com).
- The New York Times (www.nytimes.com) окрім іншого пропонує читачам навчальну версію своєї газети з готовими поурочними розробками.
- The Times (www.the-times.co.uk).

Видання про новини мають, як правило, приблизно однакову структуру і систему посилань. Все, про що можна прочитати в газеті, видно на першій

сторінці – вона є комбінацією рекламної афіші і змісту. Тут представлені назви найбільш важливих статей з витягами з них, які, на думку авторів, повинні привернути увагу читачів основними положеннями, що обговорюються всіма учасниками. Як будь-яке видання періодичного друку, web-газети розділені на рубрики і підрубрики, тобто мають дружній до користувача інтерфейс, що дозволяє переходити безпосередньо до потрібного розділу і зацікавленої статті.

Окрім того, студенти мають можливість ознайомитися з поточними подіями, які коментуються різними авторами по-різному, порівняти і обговорити різні погляди, а також скористатися посиланням «Send us feedback», яке дозволяє встановити зв'язок з видавництвом. Вони вчаться після занять в медіатеці або зі свого домашнього комп'ютера висловлювати власні думки щодо прочитаного і особисто листуватися чи спілкуватися з автором певної статті в розділі «сьогоднішні журналісти» («Today's Columnists»), де вибір прізвища журналіста зв'яже студентів з автором безпосередньо у вказаний день і годину. У вказаний же час є можливість задавати на адресу редакції, конкретного автора свої питання. Іноді надається екстразв'язок з головною дійовою особою статті. Такі завдання завжди мотивують студентів.

У BBC World Service (www.bbc.co.uk/worldservice) читач знайомиться не тільки з статтею, що цікавить його, однією з пропонованих 11 мов світу, але і прослуховує новини, вибравши для себе відповідний рівень володіння англійською мовою, прослуховує новини в режимі LEARNING ENGLISH, радіопередачі з різних країн світу, вибравши для себе потрібну радіостанцію. Зворотний зв'язок з видавництвом здійснюється за допомогою посилання CONTACT US.

ABC News (www.abcnews.go.com/index.html) супроводжує свої публікації не тільки звуком, але і відео, що сприяє проведенню бесіди на запропоновану тему серед читачів в розділі CHAT.

Нами встановлено, що CNN World News (<http://edition.cnn.com/WORLD>) надає інформацію декількома мовами і подвійну класифікацію статей з опцією аудіо- і відеосупроводу. Контакт з редакцією і читачів між собою можливий в рубриці DISCUSSION (дискусія), де є своя дошка оголошень (MESSAGE BOARDS), кімната для бесіди (CHAT) і зв'язок з редколегією (FEEDBACK). Сайт Держдепартаменту США (<http://www.state.gov/>) пропонує поширений матеріал практично для будь-якої категорії читачів.

Для навчання студентів англійського письма використовують численні пропозиції з організації листування. Щоб знайти партнерів з листування для своїх студентів, можна звернутися з відповідним запитом (<https://listserv.cuny.edu/>). Листування може бути організовано з різними цілями: для виконання сумісних проектів, проведення дискусій, обговорення поточних проблем.

Для підвищення ефективності використання каналів комунікації писемне мовлення має бути цілеспрямованим. Ми радимо наступний набір завдань: помістіть оголошення про пошук друзів на різних сайтах з листування; напишіть інформацію про себе; вишліть кілька повідомлень, наприклад, 2–3 на тиждень; для того щоб отримати відповідь, задайте в кінці повідомлення питання, які вас цікавлять; прийміть не менш трьох відповідей на свої повідомлення; надайте повний звіт про виконану роботу: що ви зробили, що з цього вийшло, що нового ви дізналися, як ви оцінюєте завдання. Включіть у звіт свої листи і відповіді на них.

Інтернет дозволяє студентам самим проявити активність і спробувати власні сили в писемному мовленні, беручи участь в дискусіях, або запропонувати свою статтю, думку, репортаж для публікації й обговорення її на сайті The Young Voices of the World. Це відкритий форум, що є видавництвом, де всі охочі можуть надрукувати власні роботи. Всі роботи супроводжуються електронною адресою автора, що дозволяє здійснити зворотний зв'язок для дискусій.

Крім формального писемного мовного досвіду, не можна заперечувати і розвиток у студентів міжкультурної компетенції. Більше того, можна сміливо стверджувати, що на сьогоднішній день використання різноманітних каналів комунікацій Інтернет-ресурсів – найбільш ефективний і доступний спосіб опанування крос-культурною грамотністю в умовах реального писемного мовлення.

Висновки. В результаті проведеного дослідження ми дійшли висновку, що використання мережі Інтернет сприяє ефективному навчанню англійської мови. Як інформаційна система Інтернет пропонує своїм користувачам різноманіття інформації і ресурсів, засобів комунікації. Основні ресурси Інтернет, які можна використовувати при вивченні англійської мови, це аутентичні сайти, а також засоби Інтернет комунікації – електронна пошта,

соціальні мережі тощо. Навчання студентів англійської мови й мовленню, а саме читанню і письму, є досить цікавим, мотивуючим за допомогою Інтернет-ресурсів. Особливості впровадження Інтернет-ресурсів у читанні та письмі є важливим фактором, який в цілому позитивно впливає на процес формування та засвоєння студентами компетенцій, сприяє удосконаленню англійської мови.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні питань особливості інтеграції Інтернет-ресурсів навчання студентів аудіювання і усного мовлення, що сприятимуть ефективності й оптимізації процесу навчання англійської мови.

Література

1. Brabbs, P. (2002). Webquests' English Teaching Professional, Issue 24. p. 39–41.
2. Dudeney, G., Hockly, N. (2007) How to Teach English with Technology. Pearson Education Limited, 192 p.
3. Kung, Sh., Chuo, T. Students' Perceptions of English Learning through ESL/EFL Websites <http://www.tesl-ej.org/ej21/a2.html>
4. Segev E. (2014) Mobile learning: improve your English anytime, anywhere. <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/mobile-learning-improve-english-anytime-anywhere>
5. Starr, L. (2000) How Can Schools Make Better Use of the Internet? Education World Education World http://www.educationworld.com/a_tech/tech036.shtml
6. Zazulak, S. (2015) How the internet can help English language learners. <https://www.english.com/blog/internet-can-help-english-language-learners>
7. Костікова І.І. Підготовка майбутнього вчителя іноземної мови засобами інформаційно-комунікаційних технологій: монографія. Харків, 2008. 355 с.
8. Костікова І. І. Дидактичні можливості Інтернет-ресурсів для вивчення англійської мови. *Шляхи підвищення якості навчання англійської мови: Міжрегіональна науково-практична Інтернет-конференція*. Харків, 2016. С. 44–50.
9. Костікова І. І. Вивчення англійської мови у ВНЗ засобами Інтернет-ресурсів. *Іноземні мови у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні перспективи*. III всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція. Харків, 2016. С. 87–92.